

Sodobni dogodki in komentarji

JUGOSLOVANSKI komunisti očitajo sovjetskim komunistom vse zločine in vse potegavščine, ki so v kriminalnih bukvah: od množičnih umorov in masovnih deportacij podjarmljenih ljudstev, izsiljevanja izjav s trpinčenjem po ječah, izneverjenja pravemu komunizmu pa vse do roganja njihovim znanstvenim podvigom, katerih zadnji je "premestitev svetovnih tečajev" po sovjetskih znanstvenikih. — Čudno je le, da so vse to šele zdaj odkrili, ko so se oddaljili od Sovjetske zveze, in ne takrat, ko so bili tam kuhani in pečeni in so gnetli Jugoslavijo po vzoru te, danes tako žaljene in zasmehovane komunistične matuške.

PRAV TAKŠNE STVARI odkrivajo jugoslovanski komunisti pri svojih neposrednih sosedih Albancih, ki so jih — ko je jugoslovansko ljudstvo stradalo — zalagali z žitom, moko, maščobami in vsemi surovinami v vrednosti mnogo milijonov dinarjev. Zdaj pa "Slovenski poročevalec" odkriva svetu "Nečloveško ravnanje z zaporniki v Albaniji": — "Vsi zaporniki v tiranskem zaporu Digurmitu spijo na cementnih tleh. 300 gramov koruznega kruha je edina hrana, ki jo dobivajo. Nedavno je podlegel zaradi mučenja v zaporu polkovnik Neston Ujaniku. Zaradi pretepanja je umrl tudi Ljudo Cami iz Fira. Po vsej Albaniji so raztresena taborišča, v katerih so cele družine, ne izvzemši otroke in starče. Njihovo stanje je zelo težko." — Glej, glej, česa vsega ne zremo! Mi smo pa mislili, da so vsa poročila o grozotah za železnim zam.

(Dalje na 3. strani.)

Severni Korejci se bodo spet dvignili

MOSKVA. — Časopis Pravda trdi, da so bile severnokorejske čete prisiljene k umiku v hribe po sovražnikovi premoči v moštvo, tankih in letalih. Toda severni Korejci se v novem navalu patriotizma dvigajo, da se postavijo po robu novi nevarnosti.

Vremenski prerok pravi:

Jasno in hladneje danes in ponoči.

Tri na dan

Ako ste v juliju 1940 kupili vojne obveznice za \$7,500 ste dobili zanje v juliju 1950 \$10,000. Kupna vrednost tega denarja je bila pa le \$5,810.

Ako ste v juliju 1940 kupili hišo za \$7,500 ste dobili v juliju 1950 zanje lahko \$16,600, toda kupna vrednost tega denarja je bila le \$9,650.

Ako ste v juliju 1940 kupili industrijske delnice za \$7,500, ste dobili zanje v juliju 1950 do \$12,450, povrhu ste v tem času dobili pa še dividend v vsoti \$5,150. Ta denar, ki ga imate za prodane delnice kupi pa samo za \$10,230 vrednosti. Katera investicija od teh treh je bila najboljša?

Zagotovilo Sovjetom in Kitajcem, da ne bo invazije

Čete Zdr. narodov ne bodo prekoračile sovjetske ali kitajske meje.

New York. — Zedinjene države in Velika Britanija so svedečno obljubile, da čete Združenih narodov ne bodo prekoračile korejske meje v komunistično Kitajsko ali Sovjetsko zvezo.

Warren R. Austin, gl. ameriški delegat, in Kenneth Younger, delegat Velike Britanije, sta govorila v končni debati za sprejem načrta osmih narodov, ki je bil z veliko večino sprejet.

Angleški delegat je izjavil, da če se kitajski komunisti boje, da bodo čete Zdr. narodov prestopile v Koreji mejo na Kitajsko ozemlje ali če Kitajska misli, da bodo te čete ostale v Koreji dlje kot je potrebno, tedaj je ta bojazen brez podlage. V istem smislu je govoril Warren Austin, ki je izjavil, da Zedinjene države ne zahtevajo od Koreje ničesar — ne vojaških baz niti ne česa drugega.

Cene raznih živil so se pričele polagoma nižati

Cene gotovih kosov svinjine in govedine so se za spoznanje znižale, dočim se druge cene vzdržujejo na svoji višini.

CLEVELAND, O. — Cene mesa so se pričele polagoma nižati, kar so lahko ugotovile gospodinjice koncem preteklega tedna. Cene svinjine so padle v klavnica pretekli mesec za več kot \$5 pri 100 funtih. V prodaji na drobno so bile cene najboljših kosov reducirane od 10 do 15c pri funtu. Cene tako zvanim pork loin kosom so bile v petek 79 centov funt, dočim je bila še pred dvema tednoma cena te vrste mesa 95 centov funt. Gnjat in slanina (ham in bacon) se je tudi pocenila za približno 10 c v primeri s cenami pred nekaj tedni.

Najboljši kosi govedine pa so ohranili svojo ceno, dasi je rečeno, da se bo tudi cena teh kosov znižala še pred Zahvalnim dnevom.

Cene jaje so še vedno zelo visoke. Puranov je letos za 6 odstotkov več kot jih je bilo lani, kar pomeni, da bo njih cena nekoliko nižja za Zahvalni dan.

Tatvina televizije za božično darilo

DETROIT. — Mrs. Mary Lope, stara 38 let, je priznala, da je ukradla televizijski aparat, da bi ga podarila svojemu možu za božično darilo.

Veverica ukinila električno energijo

SPRINGFIELD, Mass. — V tem mestu, ki šteje 175,000 prebivalcev, je bila ukinjena za nekaj časa vsa električna energija, ko je veverica skočila v generator mestne elektrarne.

Trideset oseb ubitih v bližini Berlina

BERLIN. — Časopisje poroča, da je bilo ubitih 30 oseb, ko se je neki osebni vlak zaletel v sovjetski vojaški tank. Nesreča se je zgodila v bližini Nauena v sovjetski zoni.

Novi grobovi

Irene Jazbec
Snoči je umrla v St. Luke's bolnišnici Irene Jazbec, 821 E. 222. St. Podrobnosti jutri.

Albert Zupanc

V nedeljo popoldne je naglo ma umrl na svojem domu, 980 E. 74. St., Albert Zupanc, star 51 let in rojen v Clevelandu. Pogreb bo v sredo iz Zakrajskovega pogrebnega zavoda. Čas pogreba in drugo bo poročano pozneje.

John Larish

Po dveh tednih mučne bolezni je umrl v St. Vincent Charity bolnici John Larish, 11021 Revere Ave., v starosti 57 let. Ranjki je bil doma iz sela Sila, okraj Karlovec, odkoder je prišel sem pred 40 leti. Bil je član društva Zvon. Poleg žaluječe soproge Frances, rojene Per, zapuščila sina John-a, v Canton, Ohio pa teto Barbaro Yakunich. Pogreb bo v torek zjutraj ob 8:30 iz Louis Ferfolia zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri — in nato na pokopališče.

Henry M. Szymanski

Kakor smo že poročali o smrti Henry M. Szymanski, se vrši danes njegov pogreb ob 9 uri v cerkev Sv. Jeronima iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi podružnice in potem na Kalvarijo. Poleg soproge zapuščila rajni tudi sina RONALDA in sestre Iren Savodnik, Cecilijo, Adeline in Heleno.

Rose Fifolt

Po kratki in mučni bolezni je umrla na svojem domu na 19806 Shawnee Ave. Rose Fifolt, rojena Mirtič, stara 68 let. Tukaj zapuščila soproga Antona, sinova Tony in Edwarda, hčere Mrs. Vido Rudman in Mrs. Rose Wolf, 7 vnukov in več sorodnikov. Rojena je bila v vasi Maszkove, fara Žužemberk, istotam kot soproga, kjer zapuščila 3 sestre. Bila je članica SDZ, krožek št. 3 Prog. Slov in Pod. 14 SZZ. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. žele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 9:30 uri in nato na sv. Pavla pokopališče.

Zelena luč je znamenje varne hoje. Samo kadar je zelena, gremo čez cesto.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane \$3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

KRVAV RED V SEOULU

Samo v Seoulu so komunisti pobili za časa 3 - mesečne zasedbe najmanj 5,000 ljudi.

SEOUL. — Tekom treh mesecev, v katerih so bili komunisti neomejeni gospodarji Seoula, korejskega glavnega mesta, so brez vsakega sodnega postopka pomorili najmanj 5,000 prebivalcev mesta. Nadaljna statistika žrtev Seoula je sledeča: — 20,000 prebivalcev je bilo vrženih v ječo; 30,000 deportiranih v Severno Korejo, 70,000 mladih mož pa je moralo vstopiti v severnokorejsko armado, ali pa so bili deportirani.

Severnokorejski komunistični uradniki in častniki so prenapolnili vse hotele; domači seoulski komunisti, kolikor jih je pač bilo, so prejeli specialne razijske karte, s katerimi jim je bilo mogoče dobiti vsega, kar so želeli.

Kitajski komunisti so "osvobodili" provinco v Tibetu

Uradno poročilo kitajskih komunistov naznanja, da so njihove čete vstopile v severnozpadni Tibet.

HONG KONG. — Kitajsko uradno poročilo naznanja, da so kitajske komun. čete vstopile v severni Tibet. Poročilo se glasi:

"Ljudske čete so s prijateljskim sodelovanjem vojaštva "multi-narodnih" (!) armad osvobodile celotno provinco Sinkiang ter vstopile tudi v severni Tibet."

Kitajske komunistične čete so že več mesecev ob severni in istočni meji Tibeta. — Poročila iz Formoze in Pakistana so že ponovno naznanjala, da so kitajski komunisti prekoračili mejo.

Že odkar so kitajski komunisti na oblasti, poudarjajo potrebo po "osvoboditvi" Tibeta.

"HUMOR"

današnje Slovenije
(iz ljubljanskega "Pavlihe")

Strokovnjaki

"Kje pa ti zdaj delaš?"
"Pri Zvezni elektromontaži v Ljubljani."

"Jih še kaj potrebujejo?"

"Pri nas v delavnici ne; v pisarni pa bi potrebovali koga, ki bi znal napisati obračun delavske plače. Sicer jih je tam že zdaj precej več kot pri nas v delavnici, a tega vendar ne zmorejo."

(Torej je, tu precej tako, kakor na neki žagi v Vipavi, kjer je 30 delavcev in 31 "uradnikov").

Governer F. J. Lausche z upravičenjem kaže na uspehe svoje administracije

COLUMBUS, Ohio. — Governer Frank J. Lausche, ki se je vrnil semkaj s svojega kampanjskega potovanja po državi, je izjavil, da je bilo povsod, kjer koli se je ustavil, več ljudstva kakor v njegovi kampanji pred dema letoma in da je bilo ljudstvo tudi bolj entuziastično za njegovo kandidaturo kot poprej.

Svojo dvodnevno kampanjsko turo, tekom katere je imel 12 govorov, je Lausche za pretekli teden zaključil v Marionu, Ohio, kjer je bilo na njegovem shodu približno 300 oseb. Iz njegovih dosedanjih govorov se da sklepati, da bo governer Lausche v kampanji za svojo ponovno izvolitev zlasti poudarjal sledeče točke:

Svojo politično neodvisnost in svoje trdno stališče, da se ne ukloni nikakim skupnim, ki skušajo izvajati nanj svoj pritisk. Posebno finančno breme, ki je bilo naloženo njegovi administraciji in dodatne denarne vsote, ki so bile na razpolago za šole, lokalne administracije in za potrebne siromake, ne da bi se naložili novi davki.

Potrebno po vojaški pripravljenosti in po odpravi odvišnih vojnih dobičkov.

Governer opozarja na sledeče uspehe svoje administracije: — Na največji konservacijski program v zgodovini države; sprejetje najboljših zakonodaj za farmarje v treh desetletjih; na večji napredek v civilni obrambi kakor v kateri koli drugi državi; največji program za gradnjo cest v zgodovini države Ohio; na uspešen nastop proti komercializiranemu igranju ("gemblanju") in na zvišane podpore brezposelnim.

ZDR. NARODI SO DALI MACARTHURJU VSO OBLAST

Čete Združenih narodov naj zasedejo vso Korejo. — Prva ameriška divizija je prekoračila mejo.

NEW YORK. — V soboto je zbor Združenih narodov dal dokončno legalno in moralno odobritev generalu MacArthurju in njegovim četam Zdr. narodov za njihov prestop 38. paralele in za zasedbo vse Koreje. — Južnokorejske divizije so že globoko v Severni Koreji, dočim so ameriške čete zbrane ob meji, kjer čakajo MacArthurjevega povelja za vdor v Severno Korejo.

Zbornica je dala gen. MacArthurju in četam Zdr. narodov s 47 glasovi proti 5 polnomoč za okupacije vse Koreje, da se čim prej vzpostavi mir v deželi. — Zbornica je odločno porazila predlog Sovjetske zveze in njevnega bloka, ki sta zahtevala takojšnji konec sovražnosti na črtah, kakor sedaj stoje, in odpoklic čet Zdr. narodov iz Koreje.

TOKIO, 8. oktobra. — Ameriške čete so včeraj prvokrat prekoračile 38. paralelo, in sicer v okrožju Kaesonga, 85 milj južno od severnokorejskega glavnega mesta Ponggyanga.

Prva ameriška kavalerijska divizija je v soboto zavzela Kaesong, kateri kraj tvori južna vrata v Severno Korejo.

Komunisti, katerih ambicije ob vdoru v Južno Korejo so se razblinile v nič, so doslej ignorirali MacArthurjevo zahtevo po brezpogojni predaji. Gen. MacArthur ima za zasedbo Koreje na razpolago 12 divizij.

FLUSHING, N. Y. — Južna Koreja je pozvala severnokorejske komuniste, naj nemudoma izpuste tisočere ujetnike, vojske Zdr. narodov kakor tudi ci-

viliste, in naj gledajo, da si z grozotami še bolj ne okrvavijo svojih rok.

Poziv jugoslovanskim kmetom na vzajemno pomoč drug drugemu

Časopisje poziva jugoslovanske kmete, naj se ne jeze na režim zaradi težkega položaja, ki ga je povzročila suša.

BEOGRAD. — Resnost živilske krize, ki jo je povzročila velika suša v Jugoslaviji, je razvidna iz članka enega največjih provincialnih listov, ki poziva kmete, naj delijo zaloge svojih pridelkov drug z drugim, da bodo preostali težave, ki jih bodo prinesli s seboj prihodnji meseci.

Po komunistih kontroliran časopis "Selo" (Vas) poziva kmete, naj se vrnejo k običajem "naših dedov", ki so imeli skupne zaloge koruze, iz katerih so črpali ob časih suše. Časopis pripoveduje kmetom, ki so v ogromni večini protikomunisti, da "ni nobenega vzroka za jezo" na Titov režim zaradi sedanjega položaja in dostavlja, da "ni prav, ako se dolži oblasti, ker zahtevajo oddajo pridelkov državi, ker mora slednja hraniti prebivalstvo mest kakor tudi delavce v rudnikih."

Donski kozaki lahko nastopijo s koncertom

CHATANOOGA. — Uradniki koncertnih serij so preklicali svoj nedavni prejšnji odlok, s katerim so zabranili koncertni nastop zboru Donskih kozakov. V preklicu so pojasnili, da so se prepričali, da nimajo pevci nič skupnega s komunisti.

Vljudnost in pol!

HELSINKI, Finska. — V časopisju mesta Helsinki je bil sledeči oglas: "Gospod, ki ga je pretekli teden z blatom oškropil avtomobil nekega diplomata, je proščen, da se zglesi na hollandskem poslništvu, kjer bo dobil oškodnino."

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

K molitvi — Nocoj ob 7:30 naj pridejo članice podružnice 14 SZZ v železov pogrebni zavod na 152. cesti k molitvi za pokojno Rose Sesel, jutri naj se pa po možnosti udeležijo pogreba.

Na obisku — Mr. in Mrs. Louis Kolenc iz Franks, W. Va., sta na obisku tukaj pri Mrs. Ani Blatnik, 6504 St. Clair Ave. in pri družini Millavec na 71. cesti. Mrs. Kolenc je sestra od Mrs. Blatnik in pokojne Mrs. Mary Millavec. Želimo jima prav veselo bivanje v naši metropoli.

Sedma obletnica — V torek ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida zadržana za pokojnim Josephom Soršek, v spomin sedme obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni v cerkev.

Opera "La Traviata" — Ali ste si že preskrbeli vstopnico za opero "La Traviata", ki jo priredi Glasbena matica v nedeljo 5. novembra ob pol štirih popoldne na odru SND na St. Clair Ave.? Vstopnice dobite v Orazmvi trgovini v SND in pri članih zborna Glasbene Maticice. — Lahko jih naročite tudi po pošti, če pišete na: — Mr. Anton Schubel, National School of Music, Opera Workshop, 6411 St. Clair Ave., Cleveland 3, O. Vstopnice so po \$1, \$1.50, \$2.00 in \$3.00. Vsi sedeži so rezervirani.

K slovesu — Članice društva Danice št. 11. so prošene da pridejo nocoj (ponedeljek) ob 7 uri zvečer v železov pogrebni zavod na 152. St., da se poslovijo od sestre Rose Fifolt. V torek naj se pa po možnosti udeležijo pogreba ob 9. uri. Vpoštevajte posebno članice v Collinwoodski naselbini.

Kollander se vrnil — Iz Evrope se je vrnil Mr. August Kollander, lastnik znane potniške pisarne v SND.

Iz raznih naselbin

ST. LOUIS, MO. — Dne 22. sept. je kap zadela Josepha Bata, ko je šel zjutraj na delo. — Družina ni vedela ves dan, da je mrtev njen oče in mož. Doma je bil iz Bazovice, Istra, kjer zapuščila tri sestre in dva brata. Tu zapuščila ženo Alojzijo, sina in tri hčere.

PARK HILL, Pa. — Na bližnji farmi je umrl Frank Švigel, p. d. Žilincov, doma iz Rakeka, star 72 let. Prva leta je delal v premogovnikih, zadnjih 25 let pa je živel na svoji farmi. Zapuščila ženo, ki je bolna že dve leti, in dve hčeri.

ELIZABETH, N. J. — Po težki operaciji je tukaj umrla Stefanija Ferlin. Zapuščila štiri poročene hčere. Mož ji je umrl pred dvema letoma. Pri družini Joe Skorl v Hillside se je poročil najmlajši sin Edward, že osmi.

NAJNOVEJŠE VESTI

TOKIO. — General MacArthur je dal danes, v ponedeljek, severnokorejskim komunistom zadnjo priliko za predajo. Njegov ultimatum se glasi: "Ako takoj ne odgovorite v imenu severnokorejske vlade in se ne predate, bom zavzel akcijo, ki je potrebna, da se izvrši odredba Združenih narodov."

Dobrotniki Mohorjeve družbe

Zadnje čase smo dobili lepe darove za Mohorjevo družbo v Celovcu. Novonaseljenka Pavli iz Clevelanda je od svoje prve plače poslala v ta plemenit namen \$5.00. Mr. Anton Grdina je ponovno naklonil dar \$100.00. Mr. Leo Kushlan \$25.00, Mrs. Mary Kuhar \$10.00, Mr. John Sušnik \$10.00, Mr. Potokar \$50. Največ pomoči je naklonil družbi Rev. John Blažič iz Uniontown, Pa. Takoj za njim pa pri-

duhovnikih je družba sv. Moiz Clevelanda. Za enkrat ne horja ponovno oživela oziroma smemo povedati, koliko sta ta dva duhovnika pomagala. Pove-mo samo toliko, da bo po njuni velikodušni dobroti Mohorjeva družba v Celovcu zopet lahko začela obratovati na lastnih tleh in v lastnih prostorih. Po dveh velikodušnih duhovnikih Andreju Einspillerju in Antonu M. Slomšku je bila družba sv. Mohorja poklicana v življenje — in zopet po dveh velikodušnih

duhovnikih je družba sv. Moiz Clevelanda. Za enkrat ne horja ponovno oživela oziroma smemo povedati, koliko sta ta dva duhovnika pomagala. Pove-mo samo toliko, da bo po njuni velikodušni dobroti Mohorjeva družba v Celovcu zopet lahko začela obratovati na lastnih tleh in v lastnih prostorih. Po dveh velikodušnih duhovnikih Andreju Einspillerju in Antonu M. Slomšku je bila družba sv. Mohorja poklicana v življenje — in zopet po dveh velikodušnih

Seveda preden bo v tiskarni Mohorjeve družbe vse popolnoma urejeno, bo treba še mnogo velikodušnih darov in zato se darovi vedno hvaležno sprejemajo. Kdor more, naj se odloči in pošlje. — Dosedanjim dobrotnikom najlepša hvala in Bog plačaj.

AMERIŠKA DOMOVINA
 AMERICAN HOME
 6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and English Editor: Mary Debevec
 Editor in Chief: Anton Sabec; Mg. Editor: Frank A. Turek;
 Associate Editor Vinko Lipovec

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

OCTOBER 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRU	SAT.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Entered as second class matter January 6th 1908. at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 197 Mon., Oct. 9, 1950

Zločin v Katynu

V zadnjih dneh nekateri ameriški časopisi zopet razpravljajo o znanem zločinu v Katynu, kjer je bilo pobitih okoli 11,000 poljskih oficirjev. Nemci so med vojno kazali slike o odkopavanjih teh ubogih žrtev in trdili, da so jih pobili Sovjeti. Sovjeti zopet so pričeli trditi, da so ta zločin napravili Nemci. Vsekakor pa drži dejstvo, da so se ti poljski oficirji v letu 1939, ko sta si Hitler in Stalin razdelila Poljsko, umaknili pred prodirajočo nemško armado k Sovjetom. Ameriška vlada ima, kot poročajo časopisi, dokaze, da so te poljske oficirje pobili sovjetski komunisti in jih zakopali v skupni grob v katynskem gozdu v bližini Smolenska v zapadni Rusiji.

V Washingtonu so pretekli teden objavili, da imajo dokumentarčne dokaze, da so ta zločin zagrešili Sovjeti. Med temi dokazi navajajo poročilo, ki ga je napisal Lt. — Col. John H. van Vliet, ki so ga Nemci v letu 1943. peljali iz vojnega ujetništva v Katyn s silo, kjer si je moral ogledati grobove poljskih oficirjev. V maju 1945., takoj po osvoboditvi iz nemškega ujetništva, je imenovani predal poročilo o tem šefu ameriške obveščevalne službe generalnemu majorju Claytonu Bissellu. Ameriška vojska je vseh pet let prepovedovala objavo tega poročila.

Aprila letos so v Washingtonu opazili, da je to poročilo izginilo in Col. van Vliet je po spominu napisal novo poročilo, v katerem pravi, da je bil on, kot tudi ostali trije zavezniški oficirji, ki so jih skupno z njim tedaj Nemci odvedli k ogledu Katyna, prepričani, da so te zločine zagrešili Sovjeti. V poročilu navaja tudi, da so imele žrtve roke zvezane na hrbtu.

Kanadski list "The Ensign" pa navaja v svoji najnovejši številki dodatno poročilo, ki ga je napisal kanadski oficir, ki je bil tedaj v nemškem vojnem ujetništvu v istem taborišču, kot Lt. — Col. van Vliet. Ta oficir pravi, da so Nemci prisilili te zavezniške oficirje k ogledu Katyna na podlagi ponarejenega povelja britanskega generala Fortune-a, ki so ga imeli Nemci prav tako v ujetništvu. Zavezniški oficirji so kljub temu protestirali, ker so bili prepričani, da jih mislijo Nemci uporabiti za svojo propagando. Kanadski oficir pripoveduje, da so zavezniški oficirji takoj po vrnitvi iz Katyna obiskali britanskega varnostnega oficirja v taborišču. Ta je takoj izdal povelje, da oficirji ne bodo izdali nobenega javnega poročila o obisku Katyna in ne želijo, da jih drugi oficirji o tem izprašujejo. Vse to, pravi kanadski oficir, so bili znaki, da so zavezniški oficirji bili prepričani, da so umore zagrešili Sovjeti.

Isti časopis je dobil tudi poročilo iz Stockholma, kjer je neki begunec iz Sovjetske zveze B. Olszanski povedal poročevalcu lista, da je njegov prijatelj prof. Burdenko, ki so ga Sovjeti po vojni postavili, da razširja mnenje o nemškem izvoru zločinov v Katynu, odkril več takih skupnih grobov poljskih oficirjev, ki jih je umorila sovjetska tajna policija NKVD.

Česa nas uči Katyn? Predvsem to, da komunistom ne moremo zaupati, saj so zahrbtno umorili tiste poljske oficirje, ki so pribežali k njim pred Nemci, da bi se skupno z rdečo armado borili proti Hitlerju. Prav tako so Sovjeti v jeseni 1944., ko so se Poljaki v Varšavi uprli Nemcem, prepustili junaške poljske borce za svobodo nemškim osvobodilcem, čeprav je stala sovjetska vojska že na drugi strani Visle.

In naše Grčarice 1943.? Ali niso podoben primer, saj so komunisti tedaj z italijanskimi topovi razbili postojanko slovenskih četnikov in jih povabili za skupno borbo proti Nemcem. V resnici pa so jih ubili, kot sovjetska tajna policija poljske oficirje.

Ali je to slovenska skupnost, skupna borba proti Nemcem, borba za svobodo in demokracijo?

To so znaki komunističnih zločinov, zaradi katerih trpe ubogi slovenski narodi. Toda rdeči krvoloki naj se spomnijo besed, ki jih je zapisal Shakespeare v Hamletu: "Zakaj umor, čeprav je brez jezika, čudežno govori." Zgodovina dovolj jasno kaže, da prihajajo na dan vsi umori, pa naj so jih zagrešili komunisti, Nemci ali kdor koli.

Ana Pauker in fotograf

Argentinsko poslaništvo v Bukarešti je priredilo proslavo svojega "državnega praznika." Proslave se je udeležila tudi gospa Pauker, rumunski minister za zunanje zadeve. Na proslavi je fotografiral gospo Pauker s kozarcem šampanjca v družbi sovjetskega veleposlanika in argentinskega poslanika. Drugi dan so zaprli rumunskega fotografa, ki so ga najeli za to priložnost. Slikal je namreč komunističnega predstavnika "buržujske kapitalistične" države. Fotografija so izpustili šele, ko so Argentinci uničili vse negativne žaljive fotografije.

BESEDA IZ NARODA

Nekdaj in zdaj v La Salle

La Salle, Ill. — O tem kraju in mestu je bilo v slovenskih listih že marsikaj zapisanega. Ime La Salle je francoskega izvora. Okraj kot mesto so krstili po imenu Louis De "La Salle," ki je bil francoski vojaški raziskovalec. Pred vojaškim službovanjem je študiral v jezuitskem bogoslovju za duhovnika, kar je pa po kratkem času pustil in se odločil za vojaško službo.

Naseljevanje v to pokrajino ob reki Illinois se je pričelo okrog 1829-1830. Iz St. Louisa je dospel sem pionir Sam Lapsley, ki se je rodil v Pennsylvaniji. Ustanovil si je tu farmo na ozemlju, kjer se razteza zdaj mesto La Salle. Za njim so prišli še drugi in mala naselbina je začela rasti. Železniška proga je bila dogotovljena čez te kraje leta 1853. Potem so začeli graditi industrijo. Kmalu so odkrili v kraju bogata ležišča premoga in v premogovnikih je delalo na tisoče rudarjev več kakor 60 let. Zdaj menda s prav malo izjemo vsi premogokopi počivajo in že več let ne obratujejo več. Videti pa je še sedaj po okolici neke glinaste hribočke, ki so nastali iz tega, ko so iz premogovnikov vozili ven na kupe kamene in razno šaro. Ti precej visoki kupi stojijo po okolici, kakor piramide v Egiptu.

Prvi Slovenec, ki je priromal v ta kraj je bil menda Pavel Pirc. Dospel je sem leta 1887. Nekaj let za njim so začeli prihajati drugi kot Jože Bregač, ki pri svojih 84 letih še živi. Potem so bili: Frank Kobal, Anton Kostello, Matt Komp, st., John Klemenčič, Miha Terselič, Jože Debevc, John Meglen, Peter Perušek, Matevž Urbanija in še več drugih. Izmed vseh je menda še živ edino Jože Bregač.

Najstarejše društvo v naselbini je sv. Družine, št. 5. KSKJ, ki se je priklopilo k Jednoti leta 1894. Pozneje so ustanovili še celo vrsto drugih društev, od vseh raznih jednot. Tudi več pevskih in dramatičnih društev in klubov so imeli in nekaj let tudi slovensko godbo.

Versko oskrbo je nudil prva leta ob velikonočnem času in raznih praznikih pokojni preč. g. Francišek Sušteršič iz Jolieta. Na njegovo pobudo se je začelo gibanje za lastno župnijo. Ustanovljena je bila spomladi leta 1903, ko je prišel tja pokojni č. g. A. P. Podgoršek, rodom iz Stajerske. Faro so postavili pod varstvo sv. Roka. Cerkev je bila dogotovljena meseca oktobra 1903, to je prvotna stara cerkev, ki zdaj služi za dvorano in šolo. Zdaj župnikuje na tej fari č. g. Michael Zeleznikar, ki marljivo deluje za napredek fare in naselbine.

Tako bodo pri sv. Roku v La Salle kmalu obhajali zlati jubilej ustanovitve fare, kar bo velik dogodek za naselbino in vso ameriško Slovenijo.

Se neko posebnost iz tega kraja moram omeniti in bi ne bilo prav, da bi jo ne omenil. Ta posebnost je, da ima mesto La Salle, ki šteje okrog 14,000 prebivalcev, od leta 1948 Slovenca za župana. Ta naš rojak je Mr. Matt Bildhauer Jr., ki je bil pred izvolitvijo že 12 let mestni alderman.

Župan Matt Bildhauer, Jr. Ameriški Slovenec, ki župani mestu La Salle, od leta 1948.

Prav ali ne prav, kjer koli čujem, da je kje kak Slovenec izvoljen v kak urad se mi prsa

razširijo in dvignejo v nekaj ponos. In čemu ne? Za nas Slovence v Ameriki so taki slučajji posebna posebnost. Taki slučajji postavijo slovensko ime v ospredje. Naši poštenci in delavni možje, pa pokažejo drugod, da smo Slovenci prav tako dobri državljani, pa tudi prav tako dobri uradniki, kjer pride do tega, da je kateri izmed njih izvoljen v kak javen urad, kakor vsak drug Amerikanec. Po delavnosti in poštenosti takih prvakov prihajamo do priznanja in veljave pri drugorodcih. Zato je na mestu in potrebno, da tudi naš slovenski tisk veliko piše o takih slučajjih. Vsaj sami sebe ne postavljajmo v kot. Saj je dovolj, ko nas drugi potiskavajo v ozadje. Vsaj o svojih govorimo glasno, da nas bo čul naš domači slovenski in drugi svet.

Povem naj še nekaj, odkod je prišel ta naš Bildhauerjev Matičič, ki zdaj tako uspešno župani v La Salle. Podatki, ki sem jih iztaknil nekje tam, na tretji cesti pod neko lepo trtno brajdo mi pripovedujejo, da ga je Bog poslal na ta svet leta 1906 tam na vzhodu v Willock, Pennsylvaniji, kjer so njegovi starši bivali tedaj. To sta bila pokojni Matija Bildhauer, Sr., ki je bil rodom iz Krške vasi, fara Cerklje na Dolenjskem. Mati pa mu je bila Marija Bildhauer (dekliško ime Kuplenik), rodom iz idilične Nove gore v Grčevju, fara St. Peter pri Novem mestu na Dolenjskem. Poleg sina Matije, se je rodilo v zakonu še šest hčera.

Ko je bil Matiček komaj tri tedne star so ga prinesli v Joliet, odkoder so pa kmalu šli naprej v La Salle. Tako vidite, mlad je prišel v ta kraj, a danes je moder in zelo sposoben župan lepega mesta La Salle.

Pred izvolitvijo za župana je bil Matt 12 let mestni alderman. V zadnji (drugi) svetovni vojni je služil v ameriški vojski in se boril za velike ideale strica Sama, ki so bila obraniti svet pred Hitlerjevimi nacizmom. Ko se je vrnil iz vojske je zopet zavzel mesto v političnem življenju mesta La Salle. V mestnih volitvah leta 1948 pa je naš Matija zavihal rokave, misleč, če smo se znali boriti na frontah, pa bi se ne znali tu doma v trenčih naših političnih gibanj? In tako se je zgodilo. Naš Matt Bildhauer je razvil svojo politično zastavo in nanjo zapisal: "The People's Candidate." S tem geslom se je vrgel v volilni boj. Volilcem se je njegov nastop dopadel in na volilni dan dne 20. aprila 1948 je zmagal z večino in zavzel mestno hišo kot bodoči (oz. sedanji) mestni župan. To je bil dan zmage za Slovence v La Salle in za vse ameriške Slovence. Priboriti si tako odlično mesto, ni nobena malenkost. Čast, komur čast!

Župan Matt Bildhauer je zelo prijazen značaja. Lepe priključne postave. Ko ga človek sreča, misli na prvi pogled, da je to kak mestni sprejemni zastopnik, ki vljudno in prijazno razkazuje zanimivosti mesta. Pa imaš pred seboj veliko glavo — samega župana! V vljudnosti in prijaznosti je neprekosljiv. V tem nadkriljuje še celo bivšega župana New Yorka Mr. Walkerja, o katerem je šel glas, da je bil najboljši župan na svetu. La Sallčani dobrega župana imate, fejšt zauber fanta. Prsa ven in ponosni bodite! Pri prihodnjih volitvah pa vaše glasove zopet njemu, da vam še za naprej župani bo Slovenec! Zdravi vi in vaš slovenski župan!

John Jerich.

— Ko so iz Amerike poslali prvi tobak v Evropo, so ga tam rabili ne za kajenje pač kot uspavalno sredstvo.

NAŠA MICKA IMA TUD BESEDO

Veste, tisto, da našemu ne gre strožji koksar z jesihom in oljem, so samo flauze. V galop mu gre, vam rečem, samo priznati ne mara. Samo zato, ker imam jaz rajši kislega, od obrajta (za javnost) gorkega in z drobtincami zabeljenega. Ako bi pa jaz takega rajši imela, bi se pa naš pretrgal za kislega. Saj se poznamo, kako je. Samo, da je drugače in da je po njihovem. Me pa naj bi samo zastran ljubega miru šaurale za njimi. Kakopak!

Zato pa jaz zdaj, ko je še koksar, ki smo ga najprej dobivali napolno pri Tonetu Seliškarju v Madisonu, zdaj pa od Krkotove mame, nedaleč proč, komandiram v dve rihti: pol gorkega in z drobtincami zabeljenega, pol pa z jesihom in oljem. Pa ni nobenega prerivanja pri mizi in je mir, čeprav mi naš rad očita, da ga pri meri golfam. Pa ki mu ga odmerim zanj več kot polovico od tega, kar ga dodelim sebi in malemu, ki bo doma imel in sem ga z raznimi dopadljivimi obljubami pridobila, da raže seže v mojo skledo po kisel fižol kot k očetu po gorkega. Saj ne maram, da bi mali očitno izpovedal, da ga ni čez kislega koksarja. Bog ne zadeni! Samo da za spoznanje daje prednost moji kuharski izobrazbi, pa sem zadovoljna, ki sem tako krotka in pohlevna. Da bi zastran fižola prišlo do špetira pri mizi, pa spet ne.

Naj mu navalim našemu koli-

Spomenik ljubezni

Mlad Angež, John Stephen Briggs iz Horsfortha je v drugi svetovni vojni umrl na tifusu v neki vojaški bolnici v Burmi. Njegov oče in brat, ki sta ga srčno ljubila, sta mu želela postaviti spomenik. Po dolgem premišljevanju se jima je porodila prelepa misel. John je imel v svojem življenju dva prijatelja, višjega šefa svoje skavtske skupine in svojega glasbenega učitelja. Oba v starosti 70 let. Od Johnove dediščine sta njegov oče in brat sezidala dve enodružinski hiši, eno za starega skavtskega šefa, drugo pa glasbenega učitelja. Johnova mati je poskrbela, da so obe in kuhinje najmodernejše opremljene, nobenega gospodinjkega stroja ne manjka, da bi stara prijatelja njenega sina res udobno živela. Sedem mesecev sta bila oče in sin popolnoma sama zaposlena pri gradnji teh dveh hiš. Nedavno je bilo delo končano in vsi srečni so izročili hišne ključke starima prijateljema.

kor hočem fižola, vselej mu ga zmanjka. Pa ki mu z mero dokazujem, da ga dobi več kakor midva z malim oba skupaj. Pravi, da sam ne ve, kdaj je po njem, to je po fižolu. "Kar po enega smeljem," mi cajhna, "po enega in še enega, pa še tegale in predno se dobro zavem, pa je skleda prazna." Tako mi je jamral, ko sem mu dokazala, da ga je dobil toliko, da bi mu moral po vsej pravici ostati še za drugi dan, ali vsaj za povečer. Samo če bi poznal kakšno mero!

Na moji strani ga pa ostane še za lepo mero. Naj le; saj je dober še za drugi dan, ki je z jesihom in oljem. In ga lepo spravim. Saj ne rečem, da je za drugi dan, ki ni potreba. Ampak takole zvečer, ko gledamo tele-vižen, grem v kuhinjo in si ga prinesem v skledici. Pa ga nosim v usta lepo počasi, da je dlje časa lušno. Naš tega ne prenese. Pravi, da ga kar v ušesih zbada, ko posluša, kako jaz natepljem koksar. Naj ga le! Njemu ga ne ponudim, ko pa vem, da bi ga zlomilo, če bi ga samo pokusil. Vsaj tako sem si mislila, dokler se ni primerilo nekaj drugega, ki je pokazalo z očitnim dokazom, koliko naj še damo na moške besede.

Oni dan sem skuhal za večerjo precej koksarja. Kot navadno je našemu pošel iz skledice, kot bi bila kafra. Ako bi rad nekaj od mojega, ki je z jesihom in oljem in ki se v ustih kar stopi, kakor kangl cukr, mu ponudim. Oh, kaj še, kaj ne veš, da se mi bo zataknil v ustih, ki ga ne morem, pa ga ne morem kislega, se je branil in vil roke od samega hudega, ko ga še niti na jezik ni del. Vranč, sem si mislila, le čakaj, še rad ga boš, ki se spakuješ z dobro stvarjo.

Precej mi ga je ostalo, ki sem ga lepo spravila za drugič. Bo že prav prišel, saj je potem, če nekaj časa stoji, še boljše. Dvakrat sem vjela njegove oči, ki jih je metal po mojem koksarju, ampak rekel ni nič, jaz sem se pa delala, kot bi ne videla v dno njegovega milega srca. Joj, kako bi ga rad, ampak trma mu ne dopusti. Zlomilo bi ga, če bi se ga dotaknil. Kakor ve in zna, sem si mislila, ko sem preostali fižolček spravila na peč ter se spravila k pomivanju črepin.

In še tisti večer se je zgodilo, kar sem že dolgo pričakovala da se bo. V ta lepi sobi smo seleteli in tele-vižn zijali. Tisti večer je tako naneslo, da se nismo nič kregali, kaj bomo gledali. Navadno se, Naš in Jimmi bi noč in dan zijala kakšne take slike, kjer so konji, raubarji in šerifi, kjer je dosti streljanja in pretepanja ali pa kakšen cirkus. Jaz pa najraje gledam kakšen romanček, kjer sta dva nesrečno zaljubljena, da je vse proti njima, nazadnje se pa le srečno dobita. Joj, kako je to lepo in ginljivo. Tisti večer je bila pa slika, ki je bila nam vsem trem po volji. Menda zato, ker druge ni bilo ravno takrat v skrinjici.

Pa smo lepo zijali, da je imel sam nebeški Oče dopadejenje nad tako zgledno družino, bi si mislila, ko smo vsi doma, pa nobenega špetira v hiši. On je včasih vstal, šel v kuhinjo in zopet prišel nazaj. Ker je to večkrat napravil, sem uganila, da ga žejna in da se hodi nacejat z vodo. Druge pijače ni bilo v kuhinji. Pa ko je le prevečkrat stopil v kuhinjo, sem šla za njim, bi mu morda skuhalo kaj čaja, če ga le preveč žejna. Dobim ga, ko je ravno zonel nad pečjo. Kar otrdela sem, tako sem se prestrašila, meneč, da mu je slabo. Ravno sem zinila, da ga bom vprašala, ka je, ko me je začutil in se naglo obrnil. Niti besede ni mogel spraviti iz sebe, ker usta je imel zabasana s koksarjem. Veste, s tistim koksarjem, ki sem ga jaz spravila in ki je bil z jesihom in oljem.

Tok tako! Prej si se pa onga-

vil, da te bo zlomilo, če ga le deneš v usta! Take sem mu nametala in nisem vedela, ali bi se jezila ali bi se smejala. On je pa samo mencial in ni vedel, kaj bi rekel. Šur! Samo še enkrat naj mi reče, da ga jesnega ne bo jedel. Odslej bo na naši mizi samo ene vrste fižol. Aha, saj ste uganili, deklič, z jesihom in oljem. Bi ga rada poznala, ki ga ne bo maral pri nas. Zmaga je naša!

M. S. M. S. M. S. M. S. M. S.

Nove vrste POSTREŽBA za to okolico Pazite na oglas

M. S. M. S. M. S. M. S. M. S.

Nova slovenska RESTAVRACIJA na St. Clairju!

Vsem znancem in prijateljem naznanjava, da sva odprla na

7904 St. Clair Ave. vogal St. Clair in 79. St. restavracijo

"BLED"

Za obisk se toplo priporoča JOZICA in JOZE KOVAČ

V blag spomin PRVE OBLETNICE SMRTI NASEGA DRAGEGA SOPROGA IN OČETA

John Omerza

ki je za vedno zatisnil svoje mile oči dne 8. oktobra 1949

Eno leto je, odkar odšel si tja, odkoder več vrnitve ni, odšel iz doline solz, bridkosti, po plačilo v raj nebeški.

Težka res bila je ločitev, grenko bilo je slovo, pač tem slajša bo združitve, ko vsi spet se snidemo.

Zalujoči ostali:

SOPROGA, TROCI in DRUGI SORODNIKI

Cleveland, O., 9. okt. 1950.

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI NASEGA NIKDAR ZAPABLJENEGA OČETA

Frank Strnad

ki je mirno v Gospodu zaspal dne 8. oktobra 1947

Tri leta je že minilo, odkar nas ste zapustili, k Bogu v večnost se selili, da plačilo od njega ste prejeli.

Ob spominu nam žalosti srce, misli naše na Vaš grob hite, tolažbo eno le imamo, da enkrat vsi se združimo.

Zalujoči ostali:

OTROCI

Cleveland, O., 9. okt. 1950.